

Vnímání – úrovně

Smysly (smyslové orgány) – fungují nejen jako zesílení, ale také soustředění a první zpracování prvotní vnímavosti; původně jen na fyzikální a chemické, pak fyziologické a biologické úrovni, mnohem později na úrovni vědomí a myšlení. Při každém přechodu (postupu) na vyšší úroveň jde o zapojení nižších úrovní do té nové, vyšší; výklad dějů a procesů na vyšší úrovni z úrovní nižších je vždy neúplný, nedostatečný, redukující – ale k celkovému porozumění je nezbytný, i když mu musí být podřazen. Problém je ovšem v tom, že přístup k vyšším úrovním máme pouze zvnějšku, takže musíme svou vlastní aktivitu (účast) jakoby odečítat nebo dokonce zapírat. Když však naopak vycházíme z toho, co je nám nejbližší, co si uvědomujeme nejdříve, musíme začít svým vědomím – a nutně si pak také uvědomujeme, že nemáme žádného přímého přístupu ke skutečnostem kolem nás, i když zprvu máme naopak dojem, že se nám tyto skutečnosti jakoby samy nějak dávají, staví se před nás, vyjevují se nám. První pohnutky k našim pochybám o to, že se nám vyjevují samy skutečnosti, jsou vyvolávány zjištěním, že se často ukazuje, že to nejsou skutečnosti samy, které se nám otvírají a „dávají“, nýbrž že se nám ukazují a dávají jakoby chybně, mylně, při nejmenším nepřesně a přibližně, a tedy že tu jde vlastně o naše omyly, nikoli o nějaké klamy, za nimiž se skutečnosti samy aktivně skrývají.

(Písek, 110105-1.)